

תרשימים נבחרים
איכות החיים של
אוכלוסיות בחברה
הישראלית

מבט השוואתי

ניצה (קלינר) קסיר ודמיטרי רומנוב

מאי 2018

“עבודת הצוות המקיפה אשר הביאה לעריכת קובץ עתיר ידע זה המונח לפניכם, נעשתה מתוך שיתוף פעולה של חוקרים ועמיתים מכלל המגזרים, ומתוך רצון כנה משותף וכולל לחקור ולהעמיק על מנת ליצור בסיסי ידע מקיפים ונרחבים שישקפו את רב גוניתה של החברה בישראל.

תוצר מפואר של עבודה זו יוכל לשמש כמפה וכציון דרך עבור גורמי התכנון ורשויות המדינה, על מנת לקיים שיח אחראי ומפרה שיביא להתמודדות מושכלת עם האתגרים לקראתם צועדת החברה בישראל בעשורים הבאים.”

מתוך דבר יו"ר המכון החרדי למחקרי מדיניות

אלי פלאי

“הדוח מציג פרויקט מקורי של פיתוח מערכת מדדי איכות חיים עבור שלוש אוכלוסיות שמרכיבות את הפסיפס הרב-גוני של החברה בישראל - חרדים, יהודים שאינם חרדים וערבים. שלוש האוכלוסיות האלה שונות זו מזו באין-ספור היבטים. ואולם, על אף השוני הרב באורחות החיים, בדעות ובאמונות, לכלל תושבי ישראל יש מכנה משותף שעליו אין עוררין - כולם חפצים ברווחה אישית, הרמוניה חברתית וצמיחה כלכלית - לחיות באושר ובעושר, כמו באגדות. הפרויקט הנוכחי שם לו למטרה להמשיג את “באושר ובעושר” של שלוש האוכלוסיות האלה ולמדוד את איכות החיים של כל אחת מהן לפי סולם הערכים שלה.”

**ניצה (קלינר) קסיר,
דמיטרי רומנוב**

תוכן עניינים

בריאות

4 תוחלת חיים

5 בדיקות לגילוי מוקדם של מחלות

רווחה אישית וחיי משפחה

6 שביעות הרצון מהחיים

7 אושר בקשרי משפחה

חינוך והשכלה

8 זכאות לתעודת בגרות או לתעודה גבוהה יותר

9 הוצאה פרטית על חינוך

הכנסה ומצב כלכלי

10 הכנסה כספית נטו לנפש תקנית

11 שביעות הרצון מהמצב הכלכלי

תעסוקה

12 שיעור התעסוקה

13 תעסוקה במשרה חלקית

דיור

14 צפיפות הדיור

15 תשלום משכנתה

חיי קהילה וחברה

16 שביעות הרצון מאזור המגורים

17 שביעות הרצון מהיחסים עם השכנים

ביטחון אישי וחשיפה לפשיעה

18 שביעות הרצון מתפקוד המשטרה

19 תחושת ביטחון ללכת לבד בשעות החשכה באזור המגורים

רשות מקומית, תחבורה ציבורית ואיכות הסביבה

20 שביעות הרצון מתפקוד הרשות המקומית

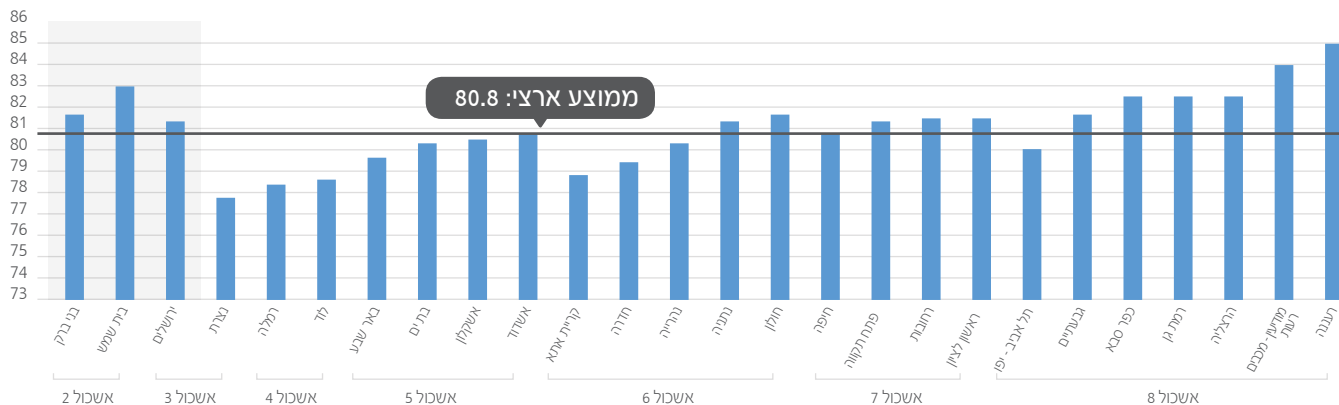
21 לנוע ומינוע - אחזקת רכב

תוחלת חיים

בבחינה שנערכה באשר לתוחלת החיים ביישובים המונים 50,000 תושבים ומעלה, נמצא קשר חיובי כללי בין הרמה החברתית-כלכלית של היישוב לבין תוחלת החיים של תושביו. אלא שמכלל זה חורגים כמה יישובים שבהם יש שיעור גבוה של חרדים - בני ברק, ירושלים ובית שמש. יישובים אלה משויכים לאשכולות חברתיים-כלכליים נמוכים, אך תוחלת החיים בהם גבוהה יחסית.

תוחלת חיים בלידה לפי יישוב מגורים ואשכול חברתי-כלכלי¹

ביישובים המונים למעלה מ-50,000 תושבים, ממוצע לשנים 2009-2005

מקור: ניצה (קלינר) קסיר ודמיטרי רומנוב, המכון החרדי למחקרי מדיניות. נתונים: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, 2015א.

¹ קיימים נתונים עדכניים יותר לתוחלת חיים בלידה, לשנים 2013-2015 (הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, 2017א), עבור הערים המונות למעלה מ-100,000 תושבים. בירושלים תוחלת החיים לשנים 2013-2015 היא 82.8 (לעומת 81.5 בתרשים, לשנים 2009-2005) ובבני ברק תוחלת החיים 82.4 (בתרשים). תוחלת החיים הממוצעת בישראל לשנים 2013-2015 היא 82.4 (לעומת 80.8 בתרשים).

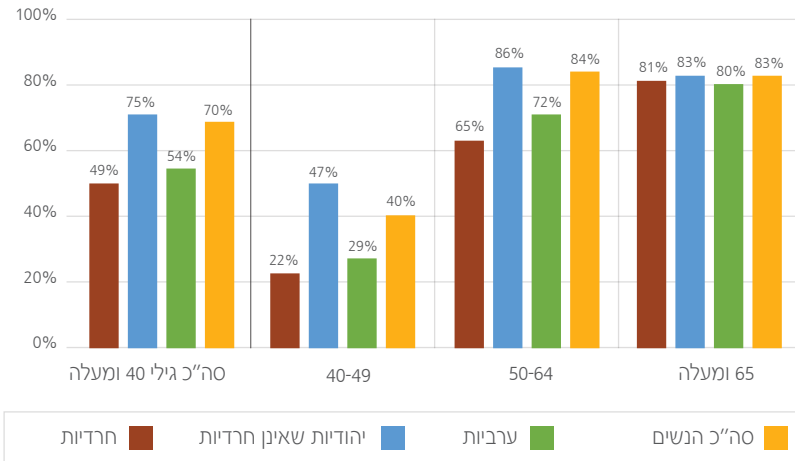

בדיקות מקדימות

על אף תוחלת חיים גבוהה האוכלוסייה החרדית מתאפיינת בשיעור נמוך יחסית של ביצוע בדיקות תקופתיות לגילוי מוקדם של סוגים שונים של סרטן. רק כמחצית מהנשים החרדיות מעל גיל 40 (49%) נבדקו בבדיקה מקדימה לגילוי סרטן השד, לעומת 75% בקרב נשים יהודיות לא חרדיות.

גם גברים חרדים (מעל גיל 50) אינם מרבים להיבדק לגילוי מוקדם של סרטן הערמונית - 23 אחוזים מהם עשו זאת, לעומת 41% מהיהודים שאינם חרדים. הפער קיים בכל קבוצות הגיל.

שיעור הנשים שנבדקו בבדיקה לגילוי מוקדם של סרטן השד (ממוגרפיה) לפי גיל, בנות 40 ומעלה, שנת 2010.

מקור: ניצה (קלינר) קסיר ודמיטרי חמנוב, המכון החרדי למחקרי מדיניות.

נתונים: הסקר החברתי של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, 2010 (חרדיות - לפי הגדרה עצמית).

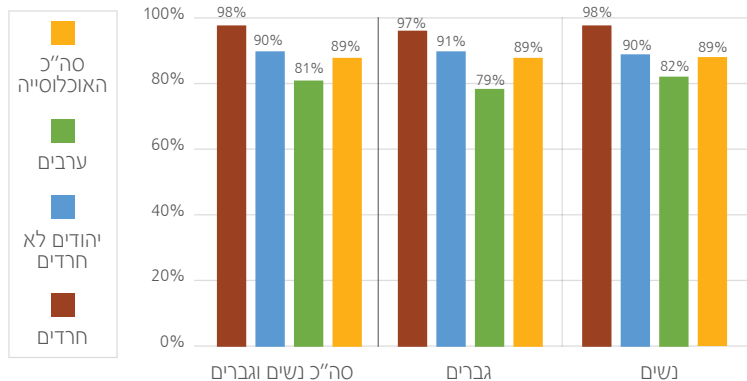
שביעות הרצון מהחיים

שיעור שביעות הרצון בחברה החרדית גבוה ביותר: 98%, לעומת 90% אצל יהודים שאינם חרדים ו-81% אצל ערבים. שיעור זה חריג גם בנוף הבינלאומי: סקר הערכים העולמי אשר נערך בלמעלה ממאה מדינות מצא כי שיעור שביעות הרצון מהחיים הגבוה ביותר נמדד בדנמרק, שווייץ ושוודיה, שבהן השיעור מגיע ל-96 אחוזים.

שיעור שבעי הרצון מהחיים

לפי מין, בני 20 ומעלה, שנת 2016

מקור: ניצה (קלינה) קסיר ודמיטרי רומנוב, המכון החרדי למחקרי מדיניות.
 נתונים: הסקר החברתי של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, 2016 (חרדים - לפי הגדרה עצמית).

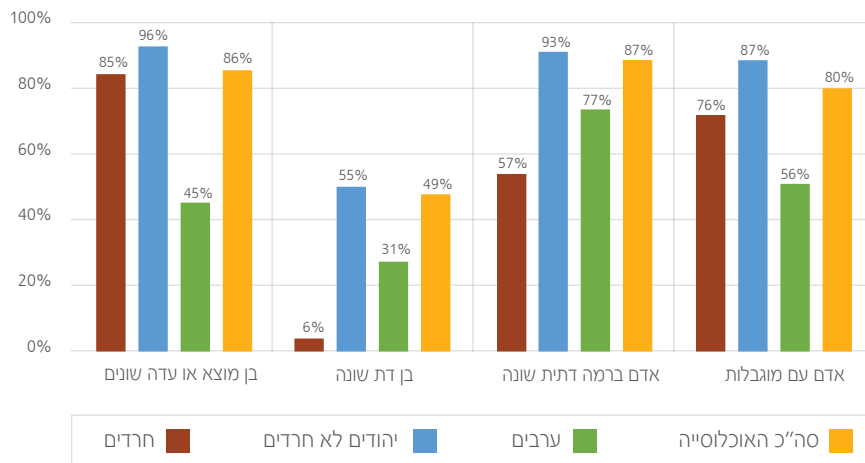

נכונות לקבל בן משפחה בעל מאפיינים שונים

כ-85% מהחרדים דיווחו שהם מוכנים לקבל למשפחתם בני מוצא או עדה השונים משלהם, שיעור זה הינו נמוך יחסית ל-96% בקרב יהודים לא חרדים, אך גבוה פי שניים כמעט מהשיעור אצל ערבים. יותר ממחצית מהחרדים (57%) מוכנים לקבל למשפחתם בעלי רמת דתיות שונה משלהם, לעומת 93% מהיהודים הלא חרדים.

שיעור בעלי הנכונות לקבל בן משפחה המתחתן עם אדם בעל מאפיינים שונים

בני 20 ומעלה, שנת 2014

מקור: ניצה (קלינר) קסיר ודמיטרי חמנוב, המכון החרדי למחקרי מדיניות.
נתונים: הסקר החברתי של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, 2014 (חרדים - לפי הגדרה עצמית).

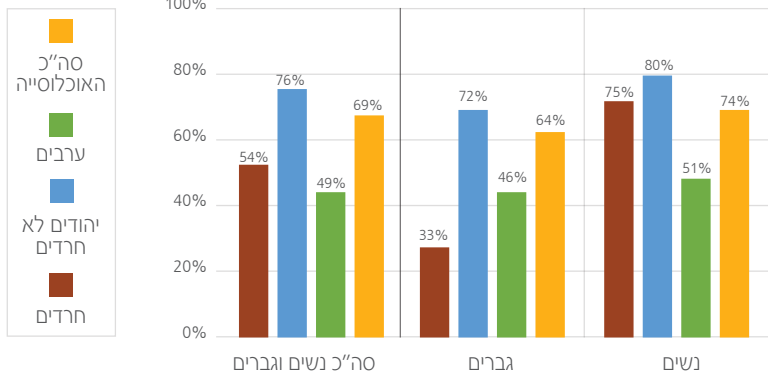
שנות לימוד

מספר שנות הלימוד הממוצע אצל חרדים (18.0) גבוה לעומת קבוצות האוכלוסייה האחרות בשל מספר שנות לימוד גבוה במיוחד אצל גברים (21.4), המשקף את לימוד התורה לאורך החיים. לנשים חרדיות וליהודיות לא חרדיות מספר שנות לימוד דומה (כ-14.5), וגבוה מזה של ערביות (11.5).

אולם שיעור בעלי תעודת הבגרות או תעודה גבוהה יותר בקרב החרדים בשנת 2016 עמד רק על 54%, לעומת 76% אצל יהודים שאינם חרדים ו-49% אצל ערבים. במדד זה קיים בחברה החרדית פער מגדרי של למעלה מפי שניים לטובת הנשים - 33% מהגברים מחזיקים בתעודה לעומת 75% מהנשים. ניתן לראות כי שיעור בעלי התעודות עולה משנה לשנה, הן בקרב נשים והן בקרב גברים.

בעלי תעודת בגרות או תעודה גבוהה יותר

לפי מין, גילים 25-64, שנת 2016*

מקור: ניצה (קלינג) קסיר ודמיטרי רומנוב, המכון החרדי למחקר מדיניות.

נתונים: סקר כוח אדם של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, 2016 (חרדים - לפי הגדרה עצמית).

* כולל תעודת בגרות, תעודת סיום ב"ס על-תיכוני שאינה תעודה אקדמית, תואר ראשון או מקביל, תואר שני או מקביל, תואר שלישי או מקביל.

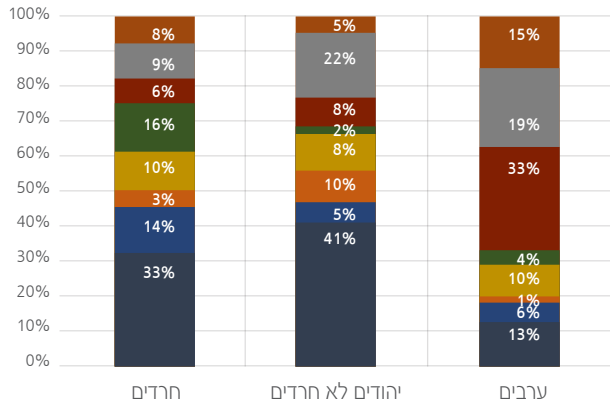
הוצאה פרטית על חינוך

שיעור ההוצאה על חינוך מתוך ההכנסה הפנויה של משקי בית חרדיים הייתה במגמת עלייה בעשור שבין 1999 ל-2008, ומאז ירדה ועומדת על 15%. במשקי בית של יהודים שאינם חרדים לא השתנה שיעור ההוצאה על חינוך מההכנסה הפנויה בשני העשורים האחרונים, ונע סביב 9%. מבחינת הרכב ההוצאה, במשקי הבית החרדיים ההוצאה על חינוך יסודי גבוהה יותר ותופסת נתח גדול יותר מאשר בקרב קבוצות האוכלוסייה האחרות.

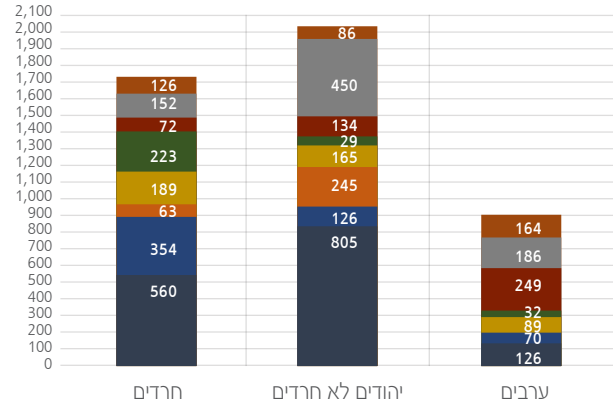
הוצאות פרטית לחינוך לפי תחומים של משק בית עם ילדים עד גיל 18

שנת 2016

התפלגות הוצאות משק הבית לחינוך לילד

הרכב סך הוצאות משק הבית לחינוך (ש"ח)

גני ילדים ומעונות יום
  חינוך יסודי
  צהרונים
  חטיבה ותיכון
  חינוך על תיכוני
  אקדמיה ואוניברסיטה
  חוגים, קורסים ושיעורים
  אחר

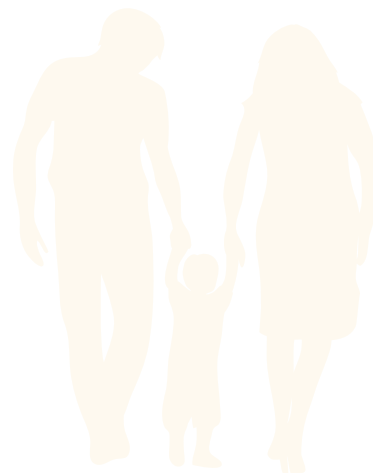
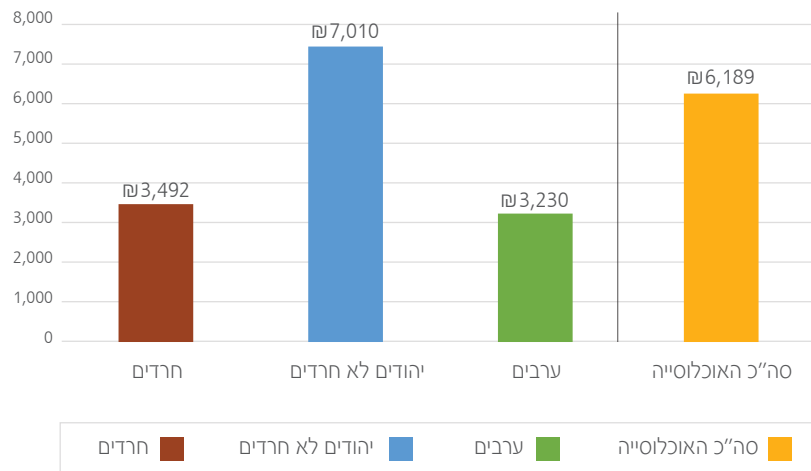
מקור: ניצה (קלינר) קסיר ודמיטרי רומנוב, המכון החרדי למחקרי מדיניות.
נתונים: סקר הוצאות משק הבית של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, 2016 (חרדים - לפי הגדרה עצמית) והנתונים מתייחסים רק למשקי בית עם הוצאה חיובית על חינוך.

הכנסה כספית

ההכנסה הכספית נטו לנפש תקנית של משקי בית של חרדים עומדת על ש"ח 3,492 לחודש, והיא כמחצית מההכנסה לנפש של משקי בית של יהודים שאינם חרדים (7,010 ש"ח) וכ-10% יותר מההכנסה במשקי בית של ערבים. הפער ברמת ההכנסה הולך ומתרחב עם השנים: בשנת 1997 ההכנסה המתוקנת לנפש במשק בית חרדי הייתה 55% מזו שבמשק בית יהודי שאינו חרדי, והיחס ירד ב-2016 ל-46%. המקור העיקרי להתרחבות הפער הוא הגידול במספר הנפשות במשק הבית החרדי הממוצע.

הכנסה כספית נטו לנפש תקנית

שנת 2016

מקור: ניצה (קלינר) קסיר ודמיטרי רומנוב, המכון החרדי למחקרי מדיניות.
 נתונים: סקר הוצאות משק הבית של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, 2016 (חרדים - לפי הגדרה עצמית).

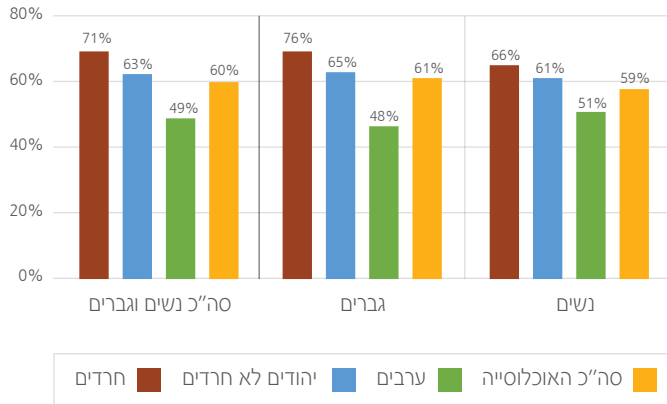

שביעות הרצון מהמצב הכלכלי

71% מהחרדים מרוצים ממצבם הכלכלי - שיעור גבוה יותר מהשיעור בקרב יהודים שאינם חרדים (63%) ובקרב ערבים (49%), יחס זה עומד ביחס הפוך לפער הקיים בין רמת ההכנסות. גברים חרדים מרוצים יותר מנשים חרדיות (76% לעומת 66%).

שיעור המרוצים ממצבם הכלכלי

לפי מין, בני 20 ומעלה, שנת 2016

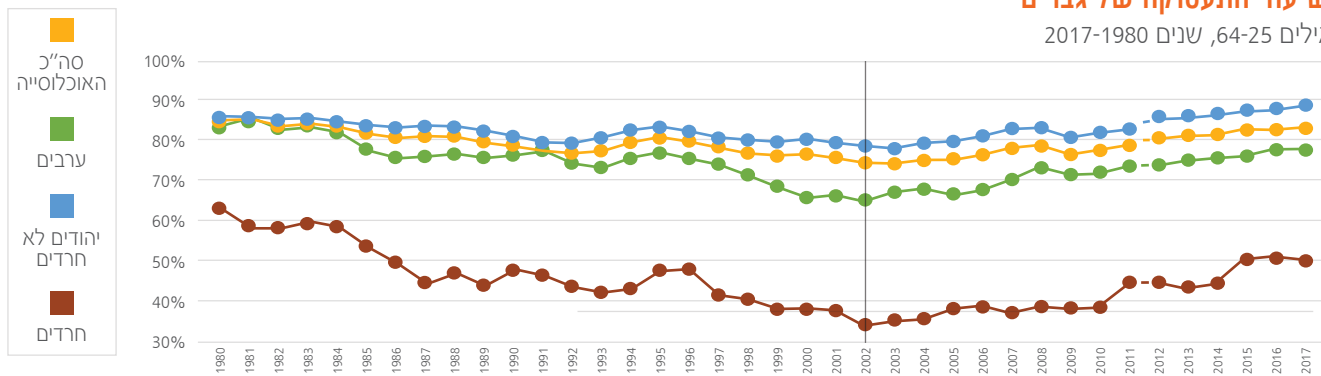
מקור: ניצה (קלינר) קסיר ודמיטרי רומנוב, המכון החרדי למחקרי מדיניות. נתונים: סקר הוצאות משק הבית של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, 2016 (חרדים - לפי הגדרה עצמית).

שיעור התעסוקה

שיעור התעסוקה בקרב החרדים בקלי העבודה העיקריים (62%) נמוך לעומת יהודים שאינם חרדים (85%). הפער בקרב גברים גדול יותר (52% לעומת 88%) בהשוואה לפער בקרב נשים (73% לעומת 82%). עם זאת, בשל העלייה בשיעור התעסוקה מאז אמצע העשור הראשון של המאה ה-21 ובנוסף לזאת בשל הגידול המואץ של אוכלוסיית החרדים, ניתן לראות כי מספר הגברים החרדים המועסקים גדל במעלה מפי שלושה בין שנת 2002 ל-2017. לעומת גידול של 40% אצל יהודים שאינם חרדים וגידול של 81% אצל ערבים לעומת 82%.

שיעור התעסוקה של גברים

גילים 25-64, שנים 1980-2017

התרחבות מספר הגברים המועסקים

שיעורי שינוי מצטברים, גילים 25-64

ערבים	יהודים לא חרדים	חרדים	שנים
81%	40%	211%	2017-2002
17%	7%	41%	2017-2012

מקור: ניצה (קלינר) קסיר ודמיטרי רומנוב, המכון החרדי למחקרי מדיניות.

נתונים: סקרי כוח אדם של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, 2002, 2012 ו-2017 (חרדים - לפי הגדרת בית הספר האחוז).

תעסוקה במשרה חלקית

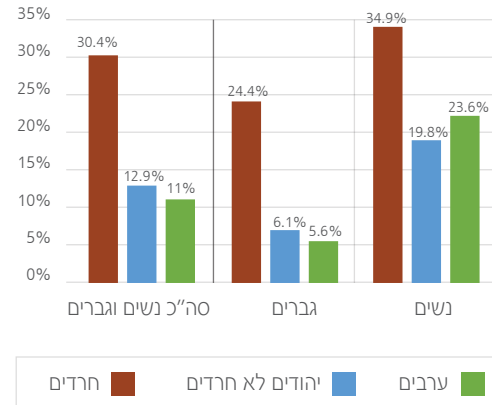
אל מול העלייה בשיעורי התעסוקה, חשוב להבחין כי תעסוקה במשרה חלקית בקרב מועסקים חרדים נפוצה יותר מפי שניים וחצי בהשוואה למועסקים אחרים (כ-30% אצל חרדים בהשוואה לכ-13% אצל יהודים שאינם חרדים ו-11% אצל ערבים). כרבע (24.4%) מהגברים החרדים העובדים מועסקים במשרה חלקית, ויותר משליש (35%) מהנשים החרדיות העובדות מועסקות במשרה חלקית.

שיעור הגברים החרדים והלא חרדים המועסקים במשרה חלקית (כשיעור מהמועסקים בכל קבוצה) לפי גיל, שנים 2003 ו-2016, אחוזים

ערבים		יהודים לא חרדים		חרדים		
2016	2003	2016	2003	2016	2003	
5.8%	5.9%	12.0%	9.1%	30.6%	24.8%	בני 25 - 34
5.1%	5.0%	3.0%	3.1%	25.7%	21.5%	בני 35 - 44
6.0%	5.3%	4.2%	4.9%	18.9%	14.3%	בני 45 - 64

שיעור המועסקים במשרה חלקית*

לפי מין, גילים 25-64, שנת 2016

מקור: ניצה (קלינג) קסיר ודמיטרי חומנוב, המכון החרדי למחקרי מדיניות.

נתונים: סקר כוח אדם של השלכה המרכזית לסטטיסטיקה, 2016 ו-2003 (חרדים - לפי הגדרת בית הספר האחרון).

מקור: ניצה (קלינג) קסיר ודמיטרי חומנוב, המכון החרדי למחקרי מדיניות.

נתונים: סקר כוח אדם של השלכה המרכזית לסטטיסטיקה, 2016 (חרדים - לפי הגדרה עצמית).

* מתוך כלל המועסקים.

צפיפות הדיוור

צפיפות הדיוור במשקי הבית של חרדים זהה לזו שבמשקי הבית של ערבים (1.41 נפשות לחדר) וכמעט כפולה מזו שבמשקי הבית של יהודים שאינם חרדים (0.78 נפשות לחדר). לאורך זמן, העלייה במספרם של משקי הבית החרדיים "הצעירים" תשפיע על התמהיל של משקי הבית "הצעירים" ו"המבוגרים" בחברה החרדית. ועל כן, גם ללא שינוי בקצב הילודה, לאורך זמן צפויה עלייה במספר הנפשות במשק הבית החרדי הממוצע.

מאפייני דירות

שנת 2016

מאפיינים	סה"כ האוכלוסייה	חרדים	יהודים לא חרדים	ערבים
שווי דירה לפי הערכה עצמית, אלפי ש"ח	1,723	1,663	1,906	1,006
מספר חדרים	3.88	3.95	3.97	3.57
שווי חדר (לפי הערכה עצמית, אלפי ש"ח)	444	421	480	282
מספר חדרים לשימוש	3.78	3.89	3.88	3.45

מקור: ניצה (קלינר) ודמיטרי רומנוב, המכון החרדי למחקרי מדיניות.
 נתונים: סקר הוצאות משק הבית של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, 2016 (חרדים - לפי הגדרה עצמית).

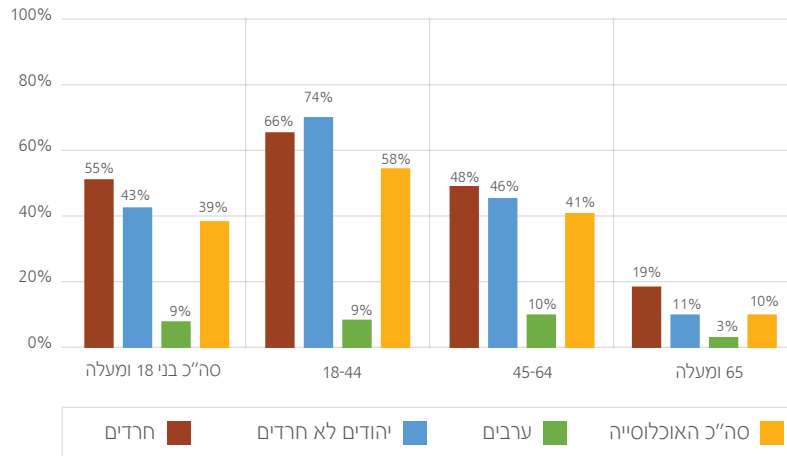

תשלום משכנתה

למעלה ממחצית (55%) ממשקי הבית החרדיים משלמים משכנתה על דירה בבעלותם, לעומת 43% אצל יהודים לא חרדים ו-9% אצל ערבים.

שיעור משקי הבית בעלי הדירות* המשלמים משכנתה

לפי גיל, שנת 2016

מסקירת טווח הגילים של בעלי המשכנתה ניתן לראות כי אצל בני 18-44 השיעור בקרב החרדים נמוך משל יהודים שאינם חרדים, בקרב בני 45-64 אין הבדל בין הקבוצות, ובגילי 65 ומעלה השיעור בקרב החרדים גבוה מאשר בקרב יהודים שאינם חרדים ובקרב ערבים. נתונים אלו מבססים את ההסבר על החשיבות המיוחדת לקניית דירה בחברה החרדית. בקרב משלמי המשכנתה החרדים בגילי 65 ומעלה ניתן למצוא שיעור גבוה יחסית של בעלי שתי דירות ומעלה: כ-39% בקרב החרדים, 18% בקרב יהודים לא חרדים ו-7% בקרב הערבים.

מקור: ניצה (קלינר) קסיר ודמיטרי חומנוב, המכון החרדי למחקרי מדיניות.

נתונים: סקר הוצאות משק הבית של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, 2016 (חרדים - לפי הגדרה עצמית).

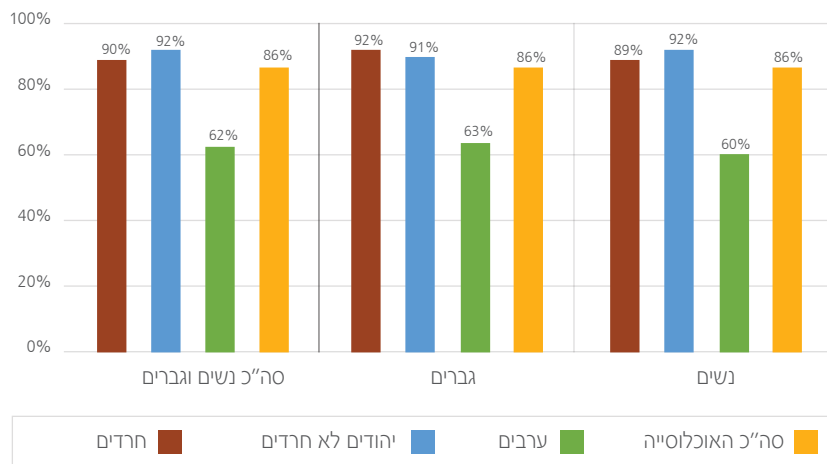
* בעלי דירה למגורים עצמיים או בעלי דירה שלא למגורים עצמיים השוכרים בעצמם דירה.

שכונות מעורבות

על רקע הדיון הציבורי בנושא מגורים בשכונות מעורבות ניתן לראות כי לא נמצאו הבדלים משמעותיים בין הציבור הכללי לחרדי בשאלת היחס של שכנים באזור מגוריהם בין אנשים מרקעים שונים: 92% מהיהודים שאינם חרדים השיבו בחיוב, לעומת 90% מהציבור החרדי. לעומת זאת, אצל ערבים רק 62% השיבו בחיוב.

שיעור הסבורים שאנשים בעלי רקע שונה מסתדרים היטב באזור מגוריהם

בני 20 ומעלה, שנת 2014

מקור: ניצה (קלינר) קסיר ודמיטרי רומנוב, המכון החרדי למחקרי מדיניות.

נתונים: הסקר החברתי של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, 2014 (חרדים) - לפי הגדרה עצמית.

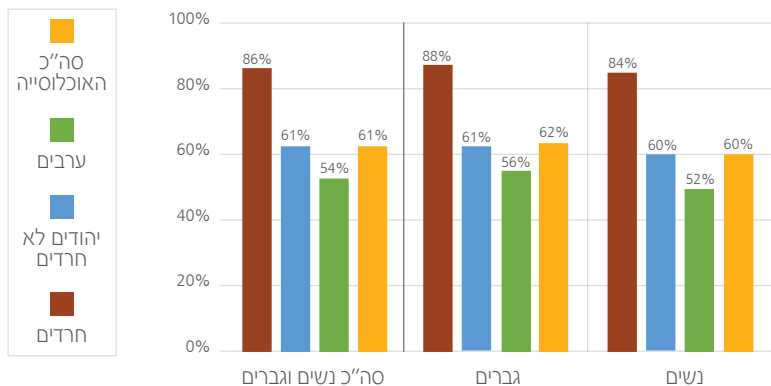

שיעור הסבורים שאבד באזור מגוריהם יוחזר לבעליו בשלמותו*

בני 20 ומעלה, שנת 2014

זווית מעניינת של אמון ביושרה ובטוב הלב של השכנים באזור המגורים ניתן לראות מהתשובה לשאלה ההיפותטית: "אם תאבד את הארנק שלך ובו פרטים מזהים והוא ימָצא על ידי תושב האזור, האם אתה חושב שהארנק יוחזר לך בלי שיחסר בו דבר?" 86 אחוזים מהציבור החרדי סבורים שהוא יוחזר ולא יחסר בו דבר. לעומתם, רק 61% מהציבור היהודי הלא חרדי סבורים כן, ואילו בקרב הציבור הערבי רק 54% בוטחים ביושרה של שכניהם.

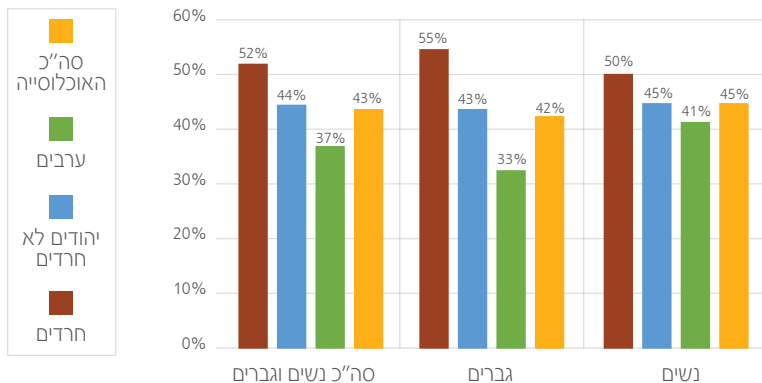
מקור: ניצה (קלינר) קסיר ודמיטרי רומנוב, המכון החרדי למחקרי מדיניות.
נתונים: הסקר החברתי של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, 2014 (חרדים - לפי הגדרה עצמית).
* כ-13 אחוזים מהמשיבים לשאלה זו ענו שאינם יודעים והם אינם נכללים בחישוב.

שביעות הרצון מתפקוד המשטרה

על אף השיעור הנמוך של תלונות למשטרה בעבירות רכוש, שיעור שביעות הרצון הגבוה ביותר מתפקודה של המשטרה הוא בחברה החרדית ועומד על 52%, לעומת 44% באוכלוסייה היהודית הלא חרדית ו- 37% בחברה הערבית. שיעור גבוה זה מבטא מגמה של עליה לאורך השנים, בעוד ב-2007 רק 41% מהחרדים הביעו שביעות רצון, ב-2015 השיעור עלה ל-52%. לעומת זאת, שיעור שביעות הרצון מתפקוד בתי המשפט בקרב הציבור החרדי הוא הנמוך ביותר מבין כלל האוכלוסייה ועומד על 31%, לעומת 63% במגזר הערבי ו- 55% בקרב היהודים הלא חרדים.

שיעור המרוצים מתפקוד המשטרה*

לפי מיון, בני 20 ומעלה, שנת 2015

מקור: ניצה (קלינג) קסיר ודמיטרי רומנוב, המכון החרדי למחקרי מדיניות.
 נתונים: הסקר החברתי של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, 2015 (חרדים - לפי הגדרה עצמית).
 * כ-9 אחוזים מהמשיבים לשאלה זו ענו שאינם יודעים והם אינם נכללים בחישוב.

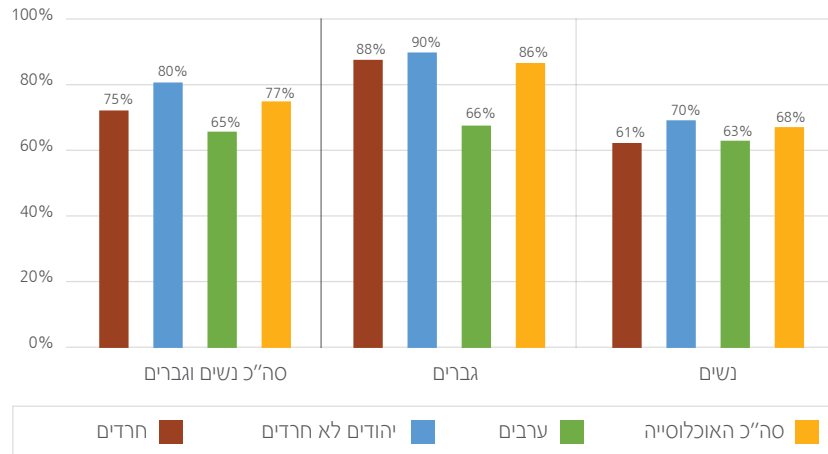

תחושת ביטחון

השיעור הנמוך ביותר של החשים ביטחון ללכת לבד בחשכה באזור מגוריהם נרשם בקרב הנשים החרדיות ועומד על 61%, לעומת 63% בקרב הנשים הערביות, ו-70% בקרב הנשים היהודיות הלא חרדיות. דומה כי נתונים אלו מלמדים גם על נורמות תרבותיות וחברתיות לגבי האפשרות שנשים ילכו לבד ברחוב בשעות הערב. בקרב הגברים מהציבור החרדי 75% השיבו כי הם חשים ביטחון, לעומת 65% במגזר הערבי ו-80% מהמגזר היהודי הלא חרדי.

שיעור הפרטים החשים ביטחון ללכת לבד בשעות החשכה באזור המגורים

לפי מין, בני 20 ומעלה, שנת 2016

מקור: ניצה (קלינר) קסיר ודמיטרי חמנוב, המכון החרדי למחקרי מדיניות.
נתונים: הסקר החברתי של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, 2016 (חרדים - לפי הגדרה עצמית).

שביעות הרצון מהתחבורה הציבורית

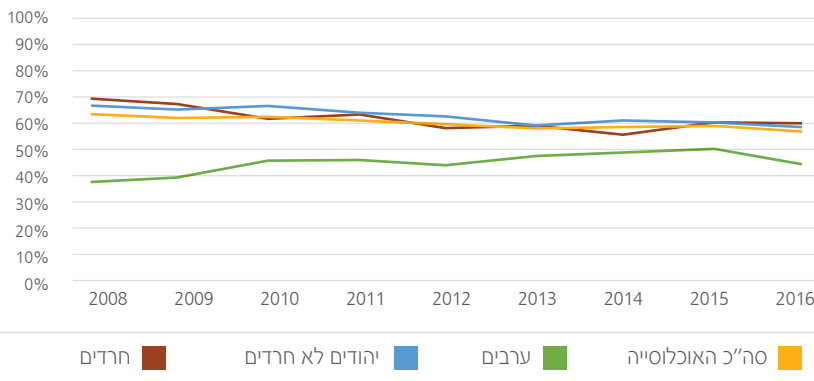
50% ממשקי הבית החרדיים משתמשים בתחבורה הציבורית, לעומת 27% ממשקי הבית היהודיים שאינם חרדיים ו-20% ממשקי הבית הערביים.

שיעור שביעות הרצון מהתחבורה הציבורית בקרב החרדים עומד על 60%, בדומה ליהודים שאינם חרדים, אך גבוה יותר מהשיעור בקרב הערבים (44%). ולאורך השנים ניתן לראות כי ניכרת ירידה בשביעות הרצון הן בקרב החרדים והן בקרב היהודים הלא חרדים.

שיעור המרוצים מהתחבורה הציבורית באזור מגוריהם

בני 20 ומעלה, שנים נבחרות*

מקור: ניצה (קלינר) קסיר ודמיטרי רומנוב, המכון החרדי למחקרי מדיניות.

הנתונים: הסקר החברתי של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, שנים 2002-2006 ו-2013-2016. (חרדים - לפי הגדרה עצמית).

* שנים שבהן נשאלה השאלה בסקר החברתי.

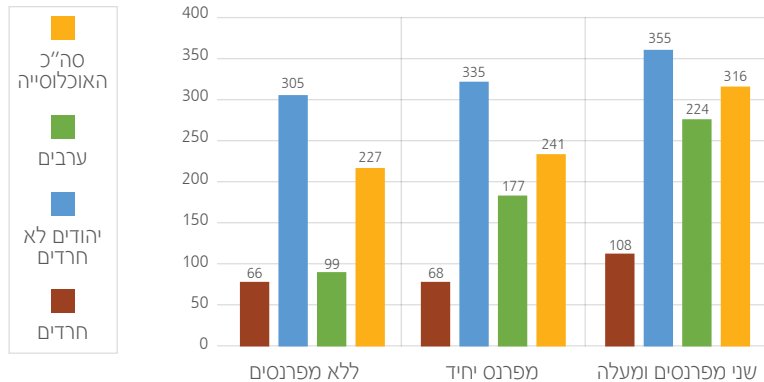

לנוע ומינוע - אחזקת רכב

במשקי בית חרדיים ללא מפרנסים יש 66 כלי רכב ל-1,000 נפשות, ומספר זה עולה ל-68 כלי רכב במשקי בית עם מפרנס אחד, ול-108 כלי רכב במשקי בית עם שני מפרנסים ויותר. רמת מינוע זו נמוכה לאין שיעור מרמת המינוע של משקי הבית של יהודים שאינם חרדים - 305, 335, 355 בהתאמה.

מספר כלי רכב פרטיים ל-1,000 נפש (רמת מינוע)

שנת 2016

על אף השיעור הנמוך של בעלי כלי רכב, מגמת הירידה הכללית בשימוש בתחבורה ציבורית איננה פוסחת על המגזר החרדי. עם זאת ירידה זו מתונה יותר ומעל 50% מהחרדים עדיין משתמשים בתחבורה ציבורית (משקי בית המוציאים על תחבורה ציבורית סכום חיובי).

מקור: ניצה (קלינר) קסיר ודמיטרי חומנוב, המכון החרדי למחקרי מדיניות.
נתונים: סקר הוצאות משק הבית של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, 2016 (חרדים - לפי הגדרה עצמית).

המכון החרדי למחקרי מדיניות
נוסד בשנת 2014 במטרה לקדם
מדיניות מקצועית מבוססת מחקר
בסוגיות אזרחיות הנוגעות למפגש
שבין הציבור החרדי והחברה
הישראלית. המכון פועל על מנת
להתמודד עם האתגרים העומדים
בפני החברה הישראלית ולענות על
הצורך בהצגה ובניתוח של הנתונים
והידע הנדרשים בקביעת מדיניות,
על מנת לסייע בעיצוב כלים
ואסטרטגיות פעולה למען החברה
החרדית והחברה כולה.

ניצה (קלינר) קסיר

המשנה ליו"ר המכון החרדי למחקרי מדיניות וחוקרת בתחומי כלכלה,
רווחה ותעסוקה.

קסיר פעילה בקידום מהלכי מדיניות כלכלית-חברתית בסוגיות הנוגעות
לחברה החרדית והערבית ולשיח שבין האוכלוסיות השונות במדינת
ישראל. הקימה וניהלה את יחידות שוק העבודה ומדיניות הרווחה בבנק
ישראל, במקביל לעבודתה כחוקרת בכירה. במהלך השנים הייתה
חברה בוועדות רבות, ציבוריות וממשלתיות; בין היתר עמדה בראשות
ועדת המשנה "לכלכלה ותעסוקה" בוועדה למלחמה בעוני בישראל
(ועדת אלאוף). לצד זאת היא עוסקת רבות בפעילות התנדבותית.

דמיטרי רומנוב

ד"ר לכלכלה, עמית במכון החרדי למחקרי מדיניות.

השלים לימודי תואר שני ותואר שלישי בכלכלה באוניברסיטה העברית
בירושלים. שימש ככלכלן במנהל הכנסות המדינה במשרד האוצר.
בשנים 2001-2004 עבד במחלקת המחקר של בנק ישראל ועסק
במחקר יישומי בתחומים רבים, כמו מימון ציבורי, כלכלת עבודה,
חינוך ורווחה. בשנים 2005-2015 היה המדען הראשי של הלשכה
המרכזית לסטטיסטיקה. מ-2017 עובד כ-data scientist בחברה
monday.com ומלמד במרכז האקדמי רופין.

שותפים נוספים בהפקת הדוח:

אסף צחור-שי

חוקר בכיר במכון החרדי למחקרי מדיניות

נעם מרשה

חוקר במכון החרדי למחקרי מדיניות

אליהו ברקוביץ

חוקר במכון החרדי למחקרי מדיניות

שלמה טייטלבוים

חוקר במכון החרדי למחקרי מדיניות

חדוה לויץ

חוקרת במכון החרדי למחקרי מדיניות

שקד אדר

חוקר במכון החרדי למחקרי מדיניות

גל אסף

חוקר במכון החרדי למחקרי מדיניות

תרשימים נבחרים איכות חיים של אוכלוסיות בחברה

המכון החרדי למחקרי מדיניות. רחוב כנפי נשרים 15, ירושלים 9546427 טל: 077-778-4400 פקס: 077-532-5840
www.machon.org.il | machon@machon.org.il